

Yrjö Mäkelin -seuran perustava kokous 12.5.2003

(Kansan Tahto 14.5.2003)

- Mäkelinin hautamuistomerkki pitää saada parempaan kuntoon ja vetää myös hänen jälkeläisensä mukana seuran toimintaan, esitti Ahti Sala Antero Tervoselle ja Pekka Isakssonille
- Toivottavasti ammattiosastot saadaan nyt innostumaan, toivoi Rakennusliiton entinen aluesihteeriksi Jukka Jaako.

Yrjö Mäkelin-seura aloitti työt

OULU. Kansan Tahdon satavuosihistoriateoksen toteuttaminen on parin lähivuoden suuri urakka, mutta sen jälkeen voimme tukea ja antaa asiantuntija-apua esimerkiksi ammattiosastojen, urheiluseurojen ja muiden työväenliikkeen paikallishistorioiden kirjoittamiseen, kaavailee Oulussa maanantai-iltana Yrjö Mäkelin-seuran perustavaan kokoukseen osallistunut Kansan Tahdon hallituksen puheenjohtaja Harri Ylönen.

Vuoden 1905 suurlakon aikaisen yleistä äänioikeutta ajaneen ns. Punaisen julistuksen laatijana tunnettu Yrjö Mäkelin työskenteli Kansan Tahdon päätoimittajana vuosina 1907-14, 1917-18 sekä vanhan yhtenäisen sos.dem. puolueen kansanedustajana 1907-13, -14,-17 ja kuoli vankeudessa 1923.

Vaikka Mäkelinin kädenjälki on piirtynyt historiaan niin pakinoitsija Riitahuhdan Esana kuin muutenkin, niin hänen työnsä kuten vasemmistolainen viestintä varsinkin pohjoissuomalaisittain on varsin tutkimaton sarka. Pelkästään Kansan Tahtoa voisi kuvata suoranaiseksi aarrearkuksi myös yliopistollista tutkimusta ajatellen, kommentoi lehden eläkkeellä oleva levikkipäällikkö Ahti Sala, joka valittiin hallituksen järjestymiskokouksessa Mäkelin- seuran varapuheenjohtajaksi.

Pekka Isaksson puheenjohtajaksi

Yrjö Mäkelin-seuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Oulun Järjestötalolla pidetyssä kokouksessa suurella yksimielisyydellä filosofian tohtori Pekka Isaksson.

Hallituksen muut jäsenet ovat Ahti Salan ohella entinen kansanedustaja Vappu Säilynoja, filosofian tohtori Antero Tervonen ja sihteeriksi valittu Kansan Tahdon toimittaja Tapani Sillanpää. Hallituksen varajäsen on Kansan Tahdon toimitussihteeriksi/toimittajaksi Aki Räisänen.

Seuran taloudenhoitajaksi valittiin Kansan Tahdon ilmoituspäällikkö Sirpa Kovalainen, tilintarkastajana toimii Kostia Järviaho varallaan Kansan Tahdon entinen toimitusjohtaja Elsi Suomela.

Mäkelin-seuran perustamiskokous oli houkutellut paikalle lähinnä oululaisia vasemmistoaktiiveja, mutta seuran perustajajäseniksi tulivat myös mm. tunnettu oululaislakimies Lauri Vesala ja monessa mukana oleva, aikoinaan SDP:n piirisihteerinä toiminut Toivo J. Kanninen.

Yhdistyksen jäsenmaksuksi hyväksyttiin 10 euroa vuodessa.

Työt heti käyntiin

Mäkelin-seuran perustamiseen liittyvät rekisteröinti- yms. toimet käynnistettiin välittömästi ja myös Kansan Tahdon historian kirjoittamiseen liittyvät suunnitelmat ovat hahmottuneet, niitä esitteli kokouksessa Pekka Isaksson.

Seura tulee jo ensi syksynä järjestämään Kansan Tahdon historiaa koskevan seminaarin Kemissä yhdessä lehden historiatoimikunnan kanssa. - Olemme suunnitelleet kaikkiaan kolmen seminaarin sarjaa eli ensin Kemissä ehkä ensi syys-lokakuun vaihteessa, sitten vielä myöhemmin Kajaanissa ja päätökseksi kolmas Oulussa, Isaksson selvittää.

Yrjö Mäkelin-seura aloittaa myös Kansan Tahdon historiahanketta varten varainkeruukampanjan, joka kohdistuu mm. pohjoissuomalaisille vasemmistoyhdistyksille, ammattiosastoille ja niiden vasemmistoryhmille sekä yksityishenkilöille.

- Varsinaisesti liikkeelle lähdetään syksyllä, mutta myönteistä palautetta on tullut jo nyt. Esimerkiksi Kansan Tahdon oma toimitusosasto on jo haasteen heittänyt ja Yleinen Lehtimiesliitto periaatepäätöksen tuesta tehnyt.

- Kun Metallin Rautaruukin osasto 200 sai aikaan erinomaisen oman historiikin, niin rautakourat antoivat ymmärtää, että "pitäähän sitä köyhempääkin tukea", Pekka Isaksson naurahtaa.

Varoja tarvitaan, sillä noin 300- sivuiseksi suunnitellun, joka suhteessa korkeatasoisesti toteutettavan historiateoksen kustannusarvio on runsaat 70 000 euroa eli yli 400 000 "mummonmarkkaa".

- Aikataulu tulee olemaan tiukka, mutta valmista on ennen helmikuuta 2006 kun Kansan Tahto 100 vuotta täyttää, Isaksson lupasi.

Kustannuksista yli puolet imaisee kirjoituspalkkio parin vuoden työstä. Se on normaalin taksoituksen mukainen, kirjoittaja ei sillä rikastu mutta ei nälkäänkään kuole, hän kommentoi.

Tilausta on

Pekka Isakssonin mukaan Kansan Tahdon historian kirjoittamiselle on selkeä sosiaalinen tilaus muutenkin kuin lehden 100-vuotisjuhlia ajatellen.

- Paikallishistorioiden osalta voi puhua lähes buumista. Professori Seppo Knuuttila Joensuun yliopistosta kävi läpi viiden viiden vuoden aikana kirjoitetut paikallishistorian nimikkeet ja pääsi lukemaan noin 6 000. Kriteerejä en tiedä, mutta lukema kyllä paljon kertoo.

Isakssonin mielestä "tilausta" on nyt siinäkin mielessä, että pohjoisen eri työväenjärjestöistä historiikkeja on tehty vähän.

- Ehkä se on ollut kustannuskysymys mutta väliin tuntuu, että omaa työtä ei osata arvostaa tai joku sanoo, että vielä ei ole arvioinnin aikakaan, Yrjö Mäkelin-seuran puheenjohtaja sanoo.

- Joku Liminka on kyllä hyvä merkki päinvastaisestakin, mutta esimerkiksi meillä liitossa monen vanhankin osaston papereita on päässyt hukkumaan. Toivottavasti nyt saadaan ammattiosastot innostumaan, kommentoi Rakennusliiton entinen aluesihteerit Jukka Jaako.

Vappu Säilynojan mukaan muutamissa pitäjähistorioissa kuten esimerkiksi Sievissä myös työväenliikkeen toiminta on huomioitu melko hyvin, mutta ei läheskään kaikissa.

- Se Sievihän on muutenkin erikoinen tapaus. Nyt vappuna siellä nuorisoseuran väki järjesti oikeat vanhan ajan työväen vappujuhlat kun ei kukaan muu sitä tehnyt, hän hymähtää.

Muistomerkki, sukulaiset

Sen ohella, että Yrjö Mäkelin- seura alkaa puuhaamaan historiankirjoituksen parissa, olisi muutakin tehtävää. Syksyllähän tulee 80 vuotta Mäkelinin kuolemasta ja hautajaisista.

Kun muu vasemmistotoiminta oli kiellettyä niin Mäkelinin hautausmaahan osallistui Oulussa useita tuhansia ihmisiä ja hautajaisista tehtyä postikorttisarjaa myytiin hänen perheensä toimeentulon tukemiseksi.

- Hautamuistomerkki pitäisi kunnostaa ja vuosipäivästä voitaisiin tehdä seuralle pysyvä tapahtuma, miettii Ahti Sala.

Myös Mäkelinin jälkeläisiä aiotaan vetää mukaan seuran toimintaan. Hänen tyttärentyttärensä Kerttu Kauniskangashan tunnettiin Kansan Uutisten Juorkunan Jussina. Tyttärentyttärentytär Pauliina Murto-Lehtinen työskenteli aiemmin Vasemmistoliitossa ja on viime vuodet ollut Brysselissä EU- parlamentin GUE-NGL-vasemmistoryhmän töissä.

Asiantuntijaksi mukaan

Kansan Tahdon laajassa varsinaisessa historiatoimikunnassa, jota vetää puheenjohtajana kansanedustaja Martti Korhonen, on jäsenenä useitakin ammattihistorioitsijoita Oulun yliopiston professori Jouko Vahtolasta lähtien. Sitä kautta Yrjö Mäkelin-seuraan tuli mukaan heti perustamisvaiheeseen nykyisin Pyhäjoen sivistystoimenjohtajana työskentelevä Antero Tervonen.

- En ole mikään järjestöihminen, mutta näin voin tuoda mukaan omaa ammatillista asiantuntemusta, hän luonnehtii.

Tervonen on alkujaan Kajaanin Parkinniementä ja lukenut filosofian tohtoriksi pienen mutkan kautta.

- Tulin Ouluun 1970-luvun lopulla opiskelemaan luonnontieteitä, mutta palasin parin vuoden päästä Kajaanin ja hankin ammatillisen koulutuksen puusepäksi, hän naurahtaa.

Vuonna 1984 Oulun yliopisto oli taas Antero Tervosen opiskelupaikka ja sen urakan päätteeksi valmistui Suomen sotien jälkeisen tienrakennuksen vaiheita käsittelevä väitöskirja vuonna 1994. Näin puusepästä tuli filosofian tohtori.

Vaikka Tervonen ei luonnehdikaan itseään varsinaiseksi paikallishistorioitsijaksi, niin kynänjälki näkyy kokonaan tai osin monessa alan teoksessa. Sitä varten voi vilkaista vaikkapa Oulujoen lakkautetun kunnan historiaa, Petsamon ja Muhoksen historioita, Oulun veteraanikirjaa, Kuusamon Virrannimen kylän historiaa, SPR:n Oulun osaston 60- vuotishistoriikka jne.

Aki Räisänen